

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

5. maja 1966

ANO (LETO) XXV. (19)

No. (Štev.) 18

Mecenstvo

Mecenas je bil brihten Rimljan, ki je porabil svoje prijateljstvo s cesarjem Avgustom v to, da je cesar začel močno podpirati pisatelje in umetnike tiste dobe. Pesniki Virgilij, Horacij in Propertij, med drugimi, so bili po zaslugi Mecena, med cesarjevimi favoriti. Od tod izvira naša beseda mecen in mecenstvo in njen pomen: dati talentiranim ljudem gromotno in moralno oporo, da se usposobijo v svoji stroki čim višje in da ne omagajo v boju za vsakdanji kruh, med tem, ko bi mogli nadaljevati svoje študije in dajati sadove svojega talenta narodu, če bi bili rešeni moreh materialnih skrbi.

Veliki narodi imajo velike mecene. Ljudi, ki so imeli srečo pri svojih gospodarskih poslih, si pridobili premoženje in ohranili zavest, da dober del tega premoženja ni njihova izključna last, ampak da pripada človeški družbi, predvsem narodu, iz katerega so izšli. Taki mecenji podpirajo študij nadarjenih mladih ljudi: bodočih umetnikov, inženirjev, podjetnikov, javnih delavcev itd. Meceni kupujejo dela mladih slikarjev in kiparjev, pomagajo zalagati prvece pesnikov in pisateljev v tiskani besedi, omogočajo študijska potovanja in specialno izobrazbo vidnejšim talentom in podobno. Mlad študent ima zavest, da ga nekdo očetovsko-prijateljsko spremlja skozi najdelikatnejšo dobo življenja in mu omogoča priti do cilja brez velikih ovir in strahu pred bodočnostjo. Naj omenimo tu le znanega bogataša Rockefellerja, ki je v svojem 98-letnem življenju nakopičil ogromno bogastvo, pa tudi dal v vzgojne, dobrodelne in zdravstvene namene nad 750 milijonov dolarjev, ki se danes koristijo svetu potom številnih Rockefellerjevih ustanov, na vseh koncih sveta.

Slovenci mecenov skoro ne poznamo. Multimilijonarjev pri nas skoro ni bilo. Med onih, ki so imeli kaj več pod palcem, se je le malokdo spomnil, da bi del svojega premoženja dal v te namene. Kupiti sliko ali kip stradajočega slovenskega umetnika, to je bilo za marsikaterega petičnika višek mecenstva. Nezaslišana se je zdelo novica, da je slovenski podjetnik določil milijonsko vsoto za slovensko moderno galerijo slik. Skromna oblika našega mecenstva so bile znane dijaške ustanove. Redki slovenski bogataši so vložili v avstrijske državne papirje gotovo vsoto in iz rente, so dobivali nekateri dijaški podpore v času svojih študij. Skoro vedno so bile te ustanove omejene v prvi vrsti na sorodstvo in na gotove kraje ali pokrajine, šele če tam ni bilo upravičencev, so prišli drugi na vrsto. Tako se je čisto dogajalo, da je ustanovo dobil lenuh ali pa sin imovitih staršev, v resnici potreben in talentiran fant pa je stradal in prežebal dalje.

Spominjam se zanimivega pojava „kolektivnega mecenstva“ v neki dolenski fari po končani prvi svetovni vojski. V Novem mestu je veliki prijatelj študentov, pater Pavel, ustanovil dijaški zavod. Mlad kaplan v omenjeni fari, ki se je stradajoče pretolkel preko gimnazije do svojega poklica, je organiziral v fari nad 300 mater in gospodinj, ki so se obvezale podpirati nadarjene revne študente v zavodu patra Pavla. Ker je bilo denarja malo, so dali pomoč v naravi: večkrat na leto je farovski voz odpeljal v Novo mesto tovor krompirja, kaše, fižola, pa tudi gnjati in slanine, surovega masla in suhega sadja, kar je zavod poročunal v korist revnih fantov iz omenjene fare, ki bi nikdar ne mogli študirati, če bi jih ne podpirala ta „kolektivna dobrota“.

Ko smo nedavno brali, da naš škofov zavod v Adroge tudi išče mecenov, ki bi v obliki ustanov omogočili študij revnih naših fantov, ne smemo reči: ta stvar se mene ne tiče. Je dolžnost nas vseh, da omogočimo študij slehernega slovenskega fanta in dekleta, ki ima talente in veselje za to. Čim manj nas je, tem bolj potrebujemo kvalitetnih ljudi na vseh poljih. Gledališki igralec, pevec, likovni umetnik, znanstvenik, strokovnjak, ti nas lahko bolj sezna-

Za obrambo svobodne Evrope in njeno skupnost

V Londonu je bil prejšnji teden sestanek ministrov za narodno obrambo Združenih držav Amerike, Velike Britanije, Zahodne Nemčije, Italije in Turčije. Razpravljali so opoložaju, ki je nastal po De Gaullovi odločitvi o izstopu Francije iz evropske demokratske obrambne skupnosti NATO. Sprejeti so bili važni sklepi. Morda najvažnejši, kar jih je bilo sprejetih deset. Določeno je bilo namreč nov zahodnodemokratski obrambni sistem od Severnega tečaja pa vse do Egejskega morja in to zlasti glede uporabe atomskega orožja v primeru komunističnega napada na demokratski svet. Tega orožja ima Sev. Amerika v raznih delih Evrope 6000 komadov. Sprejet je bil sklep, da bo Amerika še tesneje pritegnila k posvetovanju o atomskem orožju, o kontroli nad njim pa tudi glede uporabe tega orožja tiste države, ki same takega orožja nimajo. ZDA s tem zlasti mislijo na Zahodno Nemčijo, ker so odločene za vsako ceno obdržati obrambno skupnost NATO. To jasno izhaja iz izjave enega glavnih pobornikov te obrambne skupnosti, prejšnjega ameriškega zun. ministra Deana Achensona, da je NATO treba ohraniti s Francijo ali pa brez nje.

Drugo važno evropsko posvetovanje je pa ta teden v Strasburgu, kjer so zbrani predstavniki 18 evropskih držav, ki so pred 16 leti ustanovili evropski posvetovalni forum, iz katerega so pozneje izšle važne iniciative kot n. pr. ustanovitev Skupnega evropskega trga, v prizadevanju, da bi prišlo do prave evropske skupnosti. Tokratnemu zase-

danju je dal še poudarek glavni tajnik ZN U Thant s svojo navzočnostjo. V govoru je omenjal zlasti nevaren položaj v Vietnamu. ZN, po njegovem mnenju, ne morejo učinkovito poseči vmès, ker je samo ena država, ki je zapletena v tamošnje vojne dogódke, članica ZN, to so ZDA. Položaj je enak, kot je bil leta 1954, ko je bila v vojni v Indokini samo Francija članica ZN in se je tedanji vojni sporod zaključil z dogovorom izven ZN v Ženevi o ustanovitvi dveh novih držav Severnega in Južnega Vietnam. U Thantovo zatrdilo, da je nacionalizem pomemben činitelj v razvoju, je pa naletel na kritiko tako holandskega, kakor danskega zun. ministra. Oba sta zatrjevala, da morda to velja za politično in gospodarsko manj razvite države, za razvite moderne države v Evropi je pa pretirani nacionalizem sila reakcije.

Na tokratnem zasedanju evropskega posvetovalnega sveta bodo razpravljali o odnosih med Zahodom in Vzhodom, o evropski obrambnosti skupnosti NATO, o izstopu Francije iz nje ter o evropskem gospodarskem in političnem položaju. Na dnevnem redu je tudi volitev novega predsednika, ker je francoskemu kršćanskodemokratskemu prvaku Pieru Pflimlinu potekla triletna poslovna doba. Za predsedniški položaj sta se potegovala predsednik angleške delegacije sir Geoffrey de Freitas ter italijanski liberalni prvak Vittorio Bandini Confalonieri. Izvoljen je bil laborist Geoffrey de Freitas.

Opozorilo Varnostnega odbora Organizacije ameriških držav

V Washingtonu so člani Varnostnega odbora Organizacije ameriških držav več dni razpravljali samo o sklepih zadnje komunistične konference „solidarnosti narodov Afrike, Azije in Latinske Amerike“ v Havani na Kubi. Diplomatskim predstavnikom ameriških držav, včlanjenim v tej ameriški politični, gospodarski in vojaški skupnosti, so izročili spomenico s svojimi ugotovitvami o omenjeni komunistični zaroti proti svobodnemu svetu.

V spomenici med drugim ugotavljajo, da so bili na havanski mednarodni komunistični konferenci ustanovljeni novi organi za širjenje komunizma in njegove prevratniške delavnosti v svetu. Ta konferenca je bila nekaka višja šola za spopolnitev teroristične napa-

dalnosti. Sklepi konference predstavljajo nevarnost za ves svobodni svet, za ameriško oblo je pa ta nevarnost poudarjena v doslej najbolj podrobno izdelani obliki ter načrtih.

Spričo takega položaja člani Varnostnega odbora Organizacije ameriških držav predlagajo vodstvu te ustanove, naj doseže, da bodo ameriške države še bolj koordinirale svoje obrambne sisteme, ter povečale učinkovito propagando za demokratsko obliko življenja. Nujno je pa tudi, da se znova sestanejo predsedniki ameriških držav ter sestanek posvetijo samo razpravi o nevarnosti, ki jo za ameriške države predstavlja mednarodni komunizem po zadnji komunistični konferenci na Kubi.

Razplet vietnamske žaloigre

Vojaške operacije v Južnem Vietnamu proti komunistični gverili so pretekli teden Amerikanci osredotočili v iskanje gverilskih skladišč in skrivališč predvsem ob meji s Kambodjo, na točki, kjer se končuje tkzv. Ho Či Minhova steza, se pravi cesta, po kateri Severni Vietnam pošilja gverilce po teritoriju Kambodje v Južni Vietnam. Amerikanci in južnovietnamska vojska so tam uničili nad 30 skladišč in skrivališč in zaplenili nad 1100 ton živil in drugega materiala.

Z veletrdnjavami B-52 so Amerikanci znova bombardirali prelaz Mugia, preko katerega je gverila prehajala v Južni Vietnam na drugi točki ob vietnamsko-kambodjski meji. Prelaz so Amerikanci z letalskimi bombami zasuli že 12. aprila, pa so ga medtem severnovietnamski delavski bataljoni očistili skalovja. Sedaj je znova zasut s skalovjem, ki se je odtrgalo z bližnjih strmih.

V Saigonu so bile 1. maja, na mednarodni delavski praznik, velike demonstracije proti Amerikancem. Demonstracije so sicer mirno potekle, vendar je bilo videti, da so bile organizirane skrbno in naperjene izključno proti Amerikancem. Demonstranti pred ameriškim velenoslaništvom so nosili napis: „Amerikanci, ven!“ in „Hočemo mir!“ Vodstvo demonstracij so imeli budisti, svoje demonstracije pa so organizirali in izvedli tudi vietnamski katoličani proti Amerikancem.

Ameriški veleposlanik v Saigonu Cabot Lodge je odletel na poročanje v Washington, pa se je na poti ustavil v Rimu in bil v avdijenci pri papežu Pavlu VI. S papežem je govoril predvsem o vietnamski vojni in menijo, da je zaprosil za avdijenco tudi zato, da bi s svoje strani informiral sv. očeta o razmerah v Vietnamu sploh.

V Parizu pa je bil pri De Gaullovi tajnik ZN U Thant ter sta oba ugotovila, da sedaj ni časa za premirje v Vietnamu, čeprav sta mnenja, da bo treba ta problem rešiti tako, da se vojna ne bo razširila na bližnja področja in morebiti na ves svet.

Ameriški veleposlanik v Saigonu Cabot Lodge je odletel na poročanje v Washington, pa se je na poti ustavil v Rimu in bil v avdijenci pri papežu Pavlu VI. S papežem je govoril predvsem o vietnamski vojni in menijo, da je zaprosil za avdijenco tudi zato, da bi s svoje strani informiral sv. očeta o razmerah v Vietnamu sploh.

V Parizu pa je bil pri De Gaullovi tajnik ZN U Thant ter sta oba ugotovila, da sedaj ni časa za premirje v Vietnamu, čeprav sta mnenja, da bo treba ta problem rešiti tako, da se vojna ne bo razširila na bližnja področja in morebiti na ves svet.

Ameriški veleposlanik v Saigonu Cabot Lodge je odletel na poročanje v Washington, pa se je na poti ustavil v Rimu in bil v avdijenci pri papežu Pavlu VI. S papežem je govoril predvsem o vietnamski vojni in menijo, da je zaprosil za avdijenco tudi zato, da bi s svoje strani informiral sv. očeta o razmerah v Vietnamu sploh.

Pomoč svetovne demokracije Indoneziji

Indonezijska vlada pod kontrolo protikomunistične indonezijske vojske je sporočila zahodnim velesilam, da želi znova urediti odnose z Zahodom. Zahodne velesile so ji takoj odgovorile, da so željo ugodno sprejele in da zato Indoneziji takoj dajejo finančno in gospodarsko pomoč, da bo mogla rešiti krizo prehrane.

Anglija je takoj podelila posojilo v višini 1 milijon funtov šterlingov, za njo Avstralija in ZDA. Washington je poslal v Indonezijo riža za 6 milijonov dolarjev, Avstralija pa za 244.000 dol.

Indonezijska vlada je tudi objavila, da bo prenehala svojo kampanjo proti Malaziji in da namerava urediti odnose s Singapurjem, zlasti, ker je Anglija

obljubila, da bo sčasoma opustila svoje vojaško oporišče na tej strateški točki in s Singapurjem sklenila nove obrambne pogodbe.

Indonezijski protikomunistični študenti pa so preprečili sovjetskemu kulturnemu centru v Djakarti razstavo, na kateri so sovjeti hoteli kazati prebivalstvu komunistične filme in slaviti Lenina. Študentje so dali prirediteljem razstave 12 ur časa, da prenehajo s propagando, sicer da bodo poslopje napadli in ga porušili. Sovjeti so se študentovske grožnje ustrašili in zaprli razstavo. Študenti so objavili, da nimajo ničesar proti tehničnim razstavam, komunistične propagande v Djakarti pa ne dovolijo.

I Z T E D N A V T E D E B

Papež Pavel VI. je 27. aprila sprejel v 45 minutno avdienco sovjetskega zunanjega ministra Andreja Gromika. Pri sprejemu sta bila navzoča vatikanski državni tajnik Amleto Cicognano ter sovjetski veleposlanik v Italiji Semjon Kozirev s tolmaci. O papeževem razgovoru z Gromikom se je zvedelo z vaticanske strani samo to, da je bil „prisrčen, toda v odločnem tonu“. Gromiko je pa dejal, da sta si bila s papežem edina sarjo v tem, da je treba ohraniti mir na svetu.

Papež Pavel VI. je za velike tretjemajske slavnosti v največji poljski božjepotni cerkvi Marije Czenstohowske imenoval za svojega zastopnika poljskega kardinala štefana Wyszyńskiego. Istega dne je papež v Vatikanu maševal pred podobo Czenstohowske Marije za poljski narod ter za ohranitev in pomnožitve dragocene verske dedščine.

V Boliviji so odkrili zaroto biv. predsednika dr. Paz Estenssora. 22 funkcionarjev njegove stranke so zaprli ter jih internirali v notranjosti države; biv. biv. predsednika Sileza Zuazo so obvrtni iz emigracije v Uruguayu prav tako zaprli. V Bolivijo se je tajno vrnil tudi pred enajstimi meseci izgnani voditelj levčarskih rudarskih sindikatov biv. podpredsednik Juan Lechin. Doslej ga policija še ni mogla odkriti. Z objavo splošne amnestije so dobili svobodo vsi politični priporniki.

V Kolumbiji je bil pri nedeljskih volitvah izvoljen za predsednika republike Carlos Lleras Restrepo. Bil je kandidat narodne fronte, koalicije konservativcev in liberalcev.

Thomas Mann, državni podtajnik v amerškem zunanjem ministrstvu, je odstopil. Bil je tretja najplivnejša osebnost v amerškem zunanjem ministrstvu ter je med drugim vodil tudi Kennedyjevo ustanovo Zveza za napredek. Na g'asu je bil kot zagovornik trde ameriške politike v Panami, Dominikanski republiki ter mož, ki je zahteval odloč-

ne spremembe v gospodarstvu držav Latinske Amerike.

Biv. zahodnonemški kancler dr. Konrad Adenauer, ki je nedavno praznoval 90-letnico svojega življenja, je na povabilo izraelske vlade na obisku v Izraelu. Njegov naslednik Erhard je pa z odločno izjavo zavrnil predlog sovjetskega zunanjega ministra Gromika, naj bi prišlo do sestanka predstavnikov vseh evropskih držav, na katerega pa ZDA ne ne bi smele biti povabljene. Z napovedjo o nujnosti takega evropskega sestanka je Gromiko napadal zahodne obrambne pakete, ni pa niti z besedico omenil komunističnih, ki imajo povsem napadlni značaj, med tem, ko jih je demokratski svet moral napraviti zgolj zaradi obrambe svobodnega sveta pred komunistično napadalnostjo in stalno nevarnostjo.

Napetost med Rodezijo in Vel. Britanijo je zelo popustila. Rodezija je namreč obnovila diplomatske zveze z Vel. Britanijo, britanski laboristični predsednik Wilson je pa v poslanski zbornici napovedal skorajšnji začetek direktnih razgovorov med predstavnikoma Rodezije in Vel. Britanije za rešitev spornih vprašanj.

Predsednik Združene arabske republike Naser je zagrozil Saudijevi Arabiji, da bo poslal vojsko nadno, če bo še naprej podpirala monarhiste v Jemenu. Naser je na strani yemenskih republikancev, ki so v državi odpravili monarhijo. Trenutno je pri Naserju v gosteh Tito s svojo Jovanko.

V mestu Taškent v sovjetski Mongoliji so imeli prejšnji teden več potresnih sunkov. Človeških žrtev ni bilo veliko, brez strehe je pa ostalo 1500 ljudi. Komunistična Kitajska napoveduje, da bo v kratkem razstrelila svojo tretjo atomsko bombo.

Cgnjenik Kelud v vzhodni Javi je na področju Blitar pokril z debelo plastjo lave področje 200 hektarjev. Lava je porušila 18 vasi. Najmanj 150 ljudi je izgubilo življenje.

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Predsednikova poslanica državnemu kongresu

Dne 1. maja se je v Argentini začelo 97. redno zasedanje državnega kongresa s skupno sejo poslanske in senatne zbornice ter z branjem poslanice predsednika dr. Illije. Seje so se udeležili poslanci vseh klubov razen obeh peronističnih ter Frondizijevega. Navzoči so bili tudi vsi ministri zvezne vlade, guvernerji nadškof kardinal dr. Caggiano, ministri—sodniki Vrhovnega sodišča ter visoki vojaški častniki ter člani diplomatskega zbora.

Predsednik dr. Illia je bral svojo poslanico 72 minut. Poslanci in senatorji so ga med govorom 27 krat prekinili z odobravanjem in plaskanjem. V uvodnih odstavkih je poudarjal demokratske principe, ki so vodilo vsej dejavnosti njegove vlade. Naglašal je, da od nastopa njegove vlade 1963 do sedaj ni bilo niti enega dne z obsednim stanjem; v državi je svoboda, v zapornih ni niti enega političnega pripornika, niti eni osebi ni odvzeta svoboda brez sodnijske odredbe. Omenjal je dalje delo, ki ga je doslej izvršila njegova vlada na političnem, gospodarskem

in kulturnem področju. Govoril je tudi o stavkah, ki so bile v tem času v državi. Pravi, da njegova vlada stavke dopušča. Ta pravica je delavstvu zagotovljena tudi v ustavi. Kakor nobena druga pravica, tudi ta ni absolutna. Stavke in nenadne prekinitve dela ter grožnje ne predstavljajo izvajanja pravice, ampak njeno izrabljanje. Vsaka zloraba pravice je pa protizakonita. Vlada je v takih primerih pokazala odločnost z uporabo zakonskih predpisov, ki so določene za take protizakonitosti. Tako bo postopala tudi v bodoče.

O sedanjih argentinskih problemih je dejal: Povsem se zavedamo, da sedanjji problemi v Argentini niso samo politični in tudi ne samo gospodarski. Brez dvoma so posledica skupnosti vzrokov ter povzročajo različne, dostikrat si nasprotujoče učinke. Zato tudi ne bodo rešeni v volilni instanci, pa naj bo še tako pomembna, in tudi ne z odstranitvijo neznank našega gospodarstva. Vsa ta vprašanja zahtevajo rešitve skupnosti in možno jih bo rešiti samo tedaj, če bomo Argentinci mogli

(Nadaljevanje na 2. strani)

5. svetovna konferenca krščanske demokracije

Na zasedanje 5. svetovne konference krščanske demokracije, ki je trajalo od 23. do 26. aprila v Limi, glavnem mestu Peruja, je prišlo 134 delegatov kršč. demokratičnih strank iz 31 držav Evrope in Latinske Amerike. V to število je vključena tudi delegacija gostiteljske perujske krščansko-demokratske stranke.

Zasedanja se je udeleževalo več svetovno znanih krščansko-demokratičnih osebnosti, med njimi šest sedanjih ministrov vlad: Bruno Heck, zahodnonemški minister za družinska in mladinska vprašanja, Federico Bigi, zunanji minister republike San Marino, Th. H. Bot, minister za razvoj kraljevine Nizozemske, Giovanni Scialia, minister italijanske vlade, Emilio Colombo, italijanski finančni minister in Jaime Castillo, čilski minister za poljedelstvo. Udeleževali so se zasedanja tudi ugledni parlamentarci: predsednik čilskega senata Tomas Reyes Vicuña, član zahodnonemškega parlamenta Egon Klepsch, argentinski poslanec Teodosio Pizarro, francoski senator Andre Colin, brazilski poslanec Andre Franco Montoro, čilska senatorja José Musalem in Sergio Fernandez ter Renan Fuentealba, čilski senator.

Vidna osebnost na zasedanju je bil tudi predsednik evropske Posvetovalne skupščine Pierre Pflimlin, poleg njega pa dr. Rafael Caldera, bivši venezuelski predsedniški kandidat, sedaj predsednik latinsko-ameriške krščansko-demokratske organizacije in venezuelske kršč. demokratske stranke COPEI. Argentinsko delegacijo je vodil dr. José Antonio Allende, sedanjí predsednik stranke, kot član delegacije je poleg drugih bil dr. Horacio Suelo, biv. predsednik stranke.

Iz Evrope je prišel dr. Konrad Sieniewicz, generalni tajnik Krščanske demokratske Unije Srednje Evrope, poleg podpisanega delegata slovenske krščanske demokratske stranke SLS pa se je udeleževal Konference tudi češko-slovaški delegat Schulz.

Po vpisu delegatov v prostorih perujske krščansko-demokratske stranke v seznam sodelujočih je bila otvoritev zasedanja v gledališču Ritz, pred katerim so v parku vihrale v limanskem soncu zastave posameznih narodov, ki so se udeleževali konference, med njimi tudi slovenska zastava. Vsaka delegacija je ob zvokih vojaške godbe dvigala svojo zastavo na bel drog.

Na otvoritev je prišel predsednik perujske republike arh. Fernando Belaunde Terry, vodja perujske stranke Acción Popular, s katero je v koaliciji perujska krščansko-demokratska stranka pod vodstvom dr. Héctorja Cornejo Chaveza.

Slovesnost se je začela s perujsko narodno himno, ki jo je zaigrala vojaška godba in pela vsa dvorana. Zatem je dr. Rafael Caldera objavil sestav vodstva 5. mednarodne konference krščanske demokracije: predsednik dr. Héctor Cornejo Chavez (Perú), prvi podpredsednik dr. Giovanni Bautista Scialia (Italija), drugi dr. Adolfo Prochazka (Čehoslovaška), ki pa na zasedanju ni mogel priti, in tretji dr. Tomas Reyes Vicuña (Čile). Glavni tajnik konference

je bil perujski poslanec Alfredo García Losa, predsednik organizacijskega odbora konference.

Otvoritveni govor je imel García Losa, ki je med drugim poudarjal, da vse krščansko-demokratske stranke veže en sam cilj: mednarodna solidarnost, temelječa na spoštovanju človeške osebe in krščanskih načel.

Nato je prečital pozdravni pismi biv. dolgoletnega zahodnonemškega kanclerja dr. Adenauerja in čilskega predsednika Frei-a, nakar je povzel besedo dr. Konrad Sieniewicz, kateri je v angleščini zadrževal delegacijam, da „slo srednjeevropski krščanski demokrati optimisti, kajti komunizem v tistem delu sveta nazaduje“. Srednjeevropski narodi polagajo veliko upanje v razvoj in utrditev krščanske demokracije v svobodnem svetu in končno v njihovih od komunizma zaslužjenih deželah.

Dr. Mariano Rumor, tajnik italijanske kršč. demokracije, je poudarjal, da je krščanska demokracija velika politična in socialna sila zgodovine, da je krščanska demokracija „stranka svobode“ in da so vse krščansko-demokratske stranke popolnoma avtonomne kljub enotnosti ciljev.

Dr. Rafael Caldera pa je govoril predvsem o nujnosti latinsko-ameriških krščanskih demokracij in je zato poudarjal, da je „duhovna integracija latinske Amerike temelj vseh integracij:

Občni zbor Družabne pravde

Bil je v nedeljo, 1. maja, na praznik Sv. Jožefa delavca v Slovenski hiši.

Vodil ga je predsednik Družabne pravde Jože Jonke. Pozdravil je navzočega g. direktorja Msgr. Antona Oreharja, zastopnika Zedinjene Slovenije podpredsednika Aleksandra Majhna ter zastopnika Sv. Slovenije Joška Krošlja. Za zapisničarja je bil določen tajnik Rudolf Smersu, za overovatelja zapisnika pa Tone Bidovec in Ignacij Pisk. Nato sta bili prebrani pozdravni pismi predsedniku NO za Slovenijo dr. Mihi Kreku ter buenosaireskem nadškofu kardinalu dr. Caggianu.

Pozdravno pismo g. dr. Kreku se glasi: „Udeleženci 18. rednega občnega zbora Družabne pravde dne 1. maja 1966 v Slovenski hiši v Buenos Airesu Vam pošiljamo lepe pozdrave z željo, da bi Vam Vsemogočni dal zdravja in moči, da bi mogli nadaljevati težko in odgovorno delo, posvečeno osvoboditvi slovenske domovine in njeni ureditvi po krščanskih socialnih načelih.“

Sledila so poročila odbornikov. Predsednik DP Jože Jonke je v zgoščeni poročili o delavnosti DP v pretekli poslovnih dobi med drugim omenjal smrt člana Cirila Azmana. Za mir njegove duše so udeleženci občnega zbora izmoli Očenaš. Tajnik Rudolf Smersu je med drugim navajal glavni namen Družabne pravde širjenje krščanskega socialnega nauka. To nalogo je DP zlasti vršila s svojim glasilom in knjigami, ki jih ima še v zalogi, zlasti s papeškima okrožnicama Mati in učiteljica ter Mir na zemlji. Odbor si je tudi še naprej prizadeval, da bi dobili priročnik

politične, socialne, gospodarske itd. Dolžnost nas kliče v to smer in za zgled nam je Zahodna Evropa. Evropska integracija je delo krščanske demokracije“. Nadalje je zagotavljal: „Verujemo v Združeno Evropo. Naša borba ne konča v kleščah živčne vojne. Zahtevamo svobodo za vse narode, ki je nimajo ali ki jim je ne dajo“. V sedanjih razmerah obstajajo trije centri krščanskih demokracij: narodov za železno zaveso, narodov Zahodne Evrope in narodov latinske Amerike. Zveza krščanskih demokracij Evrope in latinske Amerike je nujnost, je dolžnost, kajti nujnost je tudi mir, ki ne bo samo negacija vojne.

Perujski predsednik arh. Belaunde Terry pa je v pozdravu delegatov povedal, da je koalicijo med Acción Popular in perujsko krščansko-demokratsko stranko potrdil na volitvah perujski narod. Ta koalicija je zato mogla uničiti nasilje, voden od zunaj, uničiti z ljudskimi močmi in s silo zakonitosti. Kuba ječi pod tujim suženjstvom, njen režim pa predstavlja sramotno odpuved suverenosti.

Z govorom perujskega predsednika je bil slovesen začetek konference zaključen. V soboto, 23. aprila, popoldne so nato začele z debatami o referatih, pripravljenih za posamezne teme, v ta namen sestavljene komisije. Slovenski delegat se je udeleževal debate o referatu Rafaela Caldera: Krščanska demokracija in mednarodni problemi.

(Bo še) Pavel Fajdiga

celotnega kat. socialnega nauka. Stoletnice rojstva dr. Janeza Ev. Kreka se je DP oddolžila z dvojno številko svojega glasila in s tem, da so se njeni člani udeležili vseh slovesnosti, ki so bile v proslavitev te stoletnice in 25. letnice smrti dr. Korošca. Končno navaja, da DP postaja vedno bolj študijski krožek ter odgovarja na očitke in vprašanja, če se delo DP sploh izplača, ko niso vidni uspehi z ugotovitvijo, da „ni res, da ne bi bilo videti uspehov. Saj je obravnavanje socialnih problemov postala splošna slovenska zadeva. V vseh časopisih in revijah čitamo članke socialne vsebine. Slovenski izseljenci v splošnem poznajo krščanski socialni nauk. In nekaj zasluge pri tem ima le DP. Na drugi strani pa smo se javci. Ko se javce seje, še ne vidi uspeha svojega dela, pa je prepričan, da bo v jeseni žel to, kar je sejal. Tudi mi sejemo v prepričanju, da bo prišel čas, ko bomo na ruševinah in razvalinah komunizma zgradili nov socialni in gospodarski red v domovini: red na krščanskih socialnih osnovah.“

Sledila so poročila blagajnika Luke Milharčiča, urednika revije Družabna pravda Maska Jana, upravnik Lojze Erjavca, poročilo organizacijskega referenta Janeza Šesta je pa zaradi njegove bolezn prebral društveni tajnik.

Urednik revije Družabna pravda Maks Jan je med drugim poročal tudi o pripravi slavnostne številke, ki bo izšla avgusta za 20 letnico izhajanja Družabne pravde, upravnik Lojze Erjavca pa o stanju zaloge socialnih knjig, ki so po nizkih cenah še vedno

„Izjava 29. oktobra 1944 predstavlja doslej najjasnejše izdelan in od vseh demokratičnih strank priznan program.“

Peter Levičnik, Slovenska državna misel str. 55

„Združena Slovenija je bila najlepši narodni in politični sen naših očetov in dedov. Štajerski Slovenci so že leta 1948 prirajali spontane plebiscite za združeno Slovenijo, ki je zametek te velike narodne ideje, nastale že v napoleonski dobi. Združena Slovenija je bila ideal naših mladih dni, za katerega smo tedaj mladi rodovi z vso ljubeznijo delali. Priti pa je moralo poprej to veliko gorje, priti moralo to strahotno umiranje slovenskih ljudi, teči je morala slovenska kri v potokih, da smo danes sredi tega, skoro bi rekel, apokaliptičnega trpljenja mogli v prestolnici Sloveniji, naši Ljubljani, zbrati vse poštene in tvorne slovenske sile, katere danes na zgodovinski dan 3. majnika polagajo temelje združeni Sloveniji, svobodni državi združenih slovenskih sinov in hčera.“

Predsednik slov. parlamenta France Kremžar v govoru 3. maja 1944 na Taboru v Ljubljani

Duhovniki iz slov. semenišča v emigraciji

V 20 letih je izšlo iz tega semenišča: 52 slovenskih duhovnikov, ki so dovršili študije in bili posvečeni v tem semenišču;

14 slovenskih duhovnikov, ki so bili začasno gojenci tega semenišča, pa so končali drugod (redovniki in nekateri drugi);

13 slovenskih duhovnikov, ki so ob koncu vojske predčasno posvečeni dovršili študije in opravili zadnje izpite v tem semenišču.

9 slovenskih duhovnikov je prejele teološki doktorat na bogoslovni fakulteti tega semenišča.

6 novih slovenskih duhovniških poklicev je že prišlo iz „škofovega zavoda“ za dijake, ki je temu semenišču pridružen.

Vse to so omogočili številni slovenski dobrotniki po svetu.

Hvala Vam in še vnaprej ne pozabite te Rožmanove ustanove.

Dajmo naši emigraciji še novih slovenskih duhovnikov, ki jih bomo v bodočnosti vedno bolj potrebovali.

ALI ŽE IMAŠ NAJLEPŠI

slovenski knjigi, ki vzbujata vsesplošno zanimanje med izseljenci v Ameriki, v Evropi, pa tudi v domovini? To sta

Zbornik Sv. Slovenije 1966

(416 strani s številnimi ilustracijami)

in Nevidna fronta

SPOMINI VLADIMIRJA VAUHIKA (445 strani — tudi ilustrirana)

Cena Zborniku je 1000 pesov, Spomikom pa 800 vezani in 700 pesov broširani. Dobite jih v Slovenski hiši, v vseh Domovih in pri poverjenikih Sv. Slovenije. Po naročilu jo odpošljete po pošti uprava na razpolago in bi bilo prav, da bi se še bolj razširile med slovenske ljudi.

Poročila so bila po krajši debati soglasno sprejeta, odboru izrečena za upnica, nato pa so bili pri delnih volitvah izvoljeni: za podpredsednika DP Franček Korošec, za tajnika Rudolf Smersu, za organizacijskega referenta Franc Zorec. V nadzorni odbor pa Albin Magister st. ter Viktor Češnovar. Za predsednika razsodišča je bil določen Maks Osojnik.

Po izglasovanju pooblastila odboru, da ukrene vse potrebno za nemoteno izhajanje revije, je bil občni zbor zaključen.

ARGENTINA

(Nadaljevanje s 1. str.)

združiti svoje volje, postavljajoč korist naroda nad koristi posameznikov.

K tej nalogi so povabljeni različni sloji v državi. Ne poskušamo jim vsi liti svojega mnenja. Poskušali pa bomo prepričevati, o njihovih razlogih se bomo pustili tudi prepričati. Politične stranke, delavske organizacije, podjetniška dejavnost, univerza in vse predstavniške ustanove državnega življenja so formalno povabljene, da skupno z vlado iščejo najboljši način za združitve Argentinev v prizadevanju, da bi konsolidirali veličino domovine. Nobene hipoteze ne bomo zavrnil brez predhodne preučitve. To ni prazno povabilo k prisrčnosti in dialogu, ampak odkritosrčen izraz žustva sobratstva, kateremu se ne smemo odpovedati.

V tej nezlomljivi odločitvi po zavarovanju velikih ciljev Argentine ne smemo popustiti. Delo v vladi bomo nadaljevali s poštenostjo in s krščanskim pojmovanjem življenja. Popravili se bomo, če nas bodo drugi prepričali, da smo v zmoti, toda od osnovnih ciljev, ki smo jih postavili za svoje delo, se ne bomo oddaljili.

V državnem kongresu so v redno zasedanje prenesli vse zakonske predloge, ki niso bili sprejeti v izrednem zasedanju. Med temi je najvažnejši državni proračun za tekoče leto. O njem se debata v poslanski zbornici nadaljuje. Zadnji dan izrednega zasedanja so justicialistični poslanci nepričakovano postavili predlog, naj poslanska zbornica prekine razpravo o državnem proračunu ter izglasuje spremembe v zakonu o odpušnih nameštencev, ki predvideva zelo povečane odškodnine. Za ta predlog so peronisti dobili večino v parlamentu ter so nato z dvetretinsko večino sprejeli gornji zakonski osnutek v taki stilizaciji, kakor ga je že prej sprejela poslanska zbornica brez naknadnih popravkov senata.

Gospodarske ustanove so se izjavile proti temu zakonu. Poudarjajo, da bo gospodarstvu povzročil neizmerno škodo. Prosijo za sprejem pri predsedniku ter mu bodo predložili naj zakon v sedanjí stilizaciji vetira.

V nekaj vrstah

Glavni poveljnik letalstva brigadir Conrado C. S. Armanini je odstopil. Predsedniku republike je izjavil, da je njegova ostavka nepreklicljiva. Za njegovega naslednika je določen brigadir Teodoro Francisco Alvarez.

Komunistična Jugoslavija včeraj in danes

KOMUNISTIČNA JUGOSLAVIJA RUŠI KOMUNIZEM

Če je to sedaj krivda ali zasluga, je postranska zadeva. Že sedemnajst let smo pričeli te komedije: Jugoslavija zruši delček komunizma in Moskva se leta 1948 s svojimi sateliti požene na „steklega psa“ Tita, ga prekolne ter izobči iz marksistične sodalnice. Komaj tri leta po 1945 je trajala sovjetsko-jugoslovska kominformistična idila po moskovskem gospodarskem in političnem vzorcu, ko so jugoslovanski komunisti spoznali, da si sami kopljejo grob, če bodo še naprej slepo sledili Moskvi.

Leta 1951 je komunistični režim v Jugoslaviji že izvršil prve reforme, ko je vsled pretečega glada v državi ukinit kolhoze oziroma kolektivna posestva, zadruge, in vrnil zemljo zopet kmetom. Ukiniti so prisilno oddajo poljedelskih pridelkov in dovolili zanje svobodni trg. V industriji so poleg centralnih birokratov, ki vodijo „plan“, prišli do besede še bančniki državnih bank, da tudi ti vidijo, kam pravzaprav gre denar iz

centralnih skladov za različne investicije in podpore.

Moskva in njeni sateliti so vse te komunistične pojave v Jugoslaviji označili za herezijo. Zato so jugoslovanski komunisti namah postali predmet hudih napadov. Moskva jih je s svojimi sateliti med drugim zmerjala tudi s „fašisti in kapitalisti“.

Toda med 1956 in 1957 letom se je zgodilo, da je začel Hruščov na njemu lasten zmešan način posnemati jugoslovske komuniste. Toda, komaj je Hruščov nekaj ukrenil po vzorcu komunistov v Jugoslaviji, so ti že napravili nov skok naprej. Sklenili so samoupravo podjetij, decentralizacijo planiranja, uvedli delavske svete, kontrolo financ glede investicij itd. Tako je Moskva ostala daleč za komunisti iz Jugoslavije. Izgubila je tri do štiri leta, nato se je pa po višjem naročilu pojavil sovjetski ekonomist profesor Liberman ter je sovjetskemu svetu objavil „epohalno iznajdbo“ — sicer staro že toliko let, kot je star svet — t. j. dobiček. Začela se je nova doba. Tedaj se je pa

zgodilo to, kar se dostikrat dogaja. Poskili so daritvenega kozla, ki ni bil nihče drugi kot Hruščov sam, katerega so njegovi tovariši odstranili, da lahko sedaj sami nadaljujejo njegovo politiko. Pojavila sta se še druga dva sovjetska ekonomista, Nemčikov in Tapežnik, ki oba podpirata Libermanovo dobičkarsko teza. Na dveh važnih sejah je Centralni komite sovjetske komunistične stranke v smislu novega „znanstvenega“ odkritja dobička sklenil spremembo poljedelskega in industrijskega gospodarstva. Novi statut — položeni — v svojih 111 členih uzakonja najnovejšo avtonomijo podjetij, toda istočasno določa ministrske odbore za nadziranje omenjenih podjetij. Se pravi, polovičarska reforma, ki na eni strani daje prav birokratom, na drugi pa ekonomistom. Obenem so v Moskvi na vso moč zatrjevali, da objavljena reforma nikakor ne odpira vrat kapitalizmu. Do veljave so pa vseeno prišli strokovni izrazi zapadne ekonomije kot dobiček, cene, tržišča, investicije, obresti, amortizacija itd. Toda pri komunistih vsi ti izrazi dobe zaenkrat še drugo vsebino. Kajti odkrili so, da so za vse težave krivi načrtniki, ki so delali slepo po planih in nagrmadili po tovarnah gore

konzerv z zeljem, paražičniki, dalje šivalne stroje, radijske aparate, televizijske, hladilnike itd. Vsega tega ni mogoče prodati, ker je bilo napravljeno „po planu“, ne pa po potrebah trga in okusu potrošnikov, ki takega blaga niso hoteli. Tako je po sovjetskih skladiščih sedaj takega blaga v vrednosti za milijarde rubljev. To blago so sovjeti hoteli prodati zamorcem v Afriki, pa so sovjetsko ponudbo hvaležno odklonili, ker so videli takoj razliko med izdelki iz zapadnih demokratičnih držav in tistimi, ki so prišli iz vzhoda. Kmalu so tudi sateliti začeli slediti sovjetom. Tako že več let opažamo, da sovjetski sateliti vsak na svoj način poskušajo z reformami, ki so pa samo slabe kopije slabih reform jugoslovanskih komunistov.

Jugoslovanski komunisti so bili prisiljeni, da so 24. julija 1965 naznanili novo reformo, ker prejšnja ne samo, da ni prinesla uspehov, ampak je gospodarsko zmedo še povečala. Na prvi pogled bi človek mislil, da so jugoslov. komunisti končno le našli pravo pot, ko so takorekoč samo še v teoriji obdržali v državni lasti vsa proizvodna sredstva, katere je pa treba voditi strogo po načelih privatnih podjetij. Na veliko

so razglasili, da se država, to je komunisti, ne bodo več vtikali v investicije, cene in plače in v še več drugih stvari, ki jih pozna samo privatna iniciativa, oziroma zapadni kapital. Tudi so napovedali, da bodo devize ostale tistim, ki si jih bodo pridobili z izvozom svojih izdelkov.

Ta reforma v državi, kjer so komunisti delali kar tja v en dan „po planu“, ne more biti brez bolečin. Planiranje je šlo takorekoč med staro šaro, investicije iz političnih prestižov naj prenehajo kot npr. črnogorski „Krupp“ v Nikšiću, t. j. jeklarna nekje v hribih brez surovin in daleč od tržišča. Denar so razvrednotili in cene gredo stalno navzgor. Posledice so se kmalu pokazale. Lažna komunistična zaposlenost, ki obstoja v tem, da imajo vsi plače, toda le malo dela, se je čez noč spremenila v brezposelnost, ki bo kmalu dosegla število pol milijona. Ker so podjetja postala odgovorna za svoj gospodarski uspeh, se seveda hočejo znebiti številnih parazitov, katere jim je poslala komunistična partija. Ti so dostikrat imeli najvišje plače, pa v mnogih primerih niti na delo niso prihajali.

(Bo še)

Novice iz Slovenije

V Ljubljani in po Sloveniji še vedno vzemirja zadržte komuniste dogodek z ljubljanskega sodišča. Povzročili so ga ljubljanski bogoslovci, ki so državnemu tožilu prijavili in obtožili komunističnega pesnika Vladimirja Gajška, zaradi norčevanja iz Svete Trojice v pesmi, objavljeni v študentskem listu Tribuna. Sodišče je pesnika Gajška spoznalo za krivega ter ga je zaradi hujškanja k verski nestrpnosti obsodilo na krajšo zaporno kazen.

Obsodba komunističnega pesnika Vladimirja Gajška je zadelo v živo zlasti komunistične literate.

V „Naših razgledih“, štirinajstodnevniku za politična, gospodarska in kulturna vprašanja z dne 12. marca 1966, sta nastopila v obrambo pesnika Gajška in njegove pesmi Sveta družina komunistična literata Ivan Potrč in Herman Vogel. Prvi je svoj članek objavil pod naslovom „Tiha zmaga klerikov“, Herman Vogel pa pod naslovom „Protestiram (in se bojim)“. Ivan Potrč stari komunist, po obrambi pesnika Gajška pred obsodbo svojo pisarijo zaključuje z besedami: „Nič ne vem, komu bo zdaj koristilo to goslarjanje, to naše negodovanje in protestiranje, ko je ljudsko sodišče poskrbelo za to, da kleriki slavijo svojo tiho zmago?“

Komu? In zakaj?

Pritožili so se teologi, pritožil se je posvečeni kler, pritožil se je zaradi blasfemične katarze (in ne zaradi narodnosti).

PREJELI SMO V OBJAVO

Uredništvo

Svobodne Slovenije

Dragi gospod urednik!

Lepo prosim, da bi v prihodnji številki objavili naslednjo Izjavo:

Prijatelji so mi povedali, da je bila nekaterim posameznikom dostavljena okrožnica — razmnoženina — z mojim podpisom.

Izjavljam, da nisem avtor omenjene okrožnice in da je to navadna potvorba in obenem zloraba mojega imena.

Buenos Aires, 3. maja 1966.

Pavle Rant

bešnje misli) — ljudsko sodišče pa je obsodilo.“

Nazadnje pa preide kar v grožnjo sodnikom z besedami: „In še to moramo povedati!“

Naš družbeni dogovor, ki naj zavaruje strpnost do verskih čustev naših ljudi, ni v Gajškovem primeru dobil pravega — skladnega potrdila.

Tako se nismo zmenili!“

Tako stari komunist Ivan Potrč.

Herman Vogel je napisal še obširnejšo obrambo pesnika Gajška. V ugotovitvi, da so bogoslovci poslali pismo študentski reviji Tribuna ob objavi Gajškove pesmi Sveta družina, zatrjuje: „Vemo, da tožili niso študentje, ampak škofje, in sodišče bi moralo ugotoviti, ali je bilo tisto pismo res spontana reakcija študentov samih, ali pa ga jim je morda kdo narekoval.“

Namen tega namigavanja je očiten: Komunistična partija naj se s svojo policijo zgame in naj nastopi znova proti vrhunski cerkveni hierarhiji, ki da ruši mir njunega miselnega in kulturnega nasilja.

V letošnjem poletju bo na Bledu mednarodni kongres svetovne organizacije grafičnih oblikovalcev — ICOGRADNA, ki mu bo pridružen tudi prvi študentski projekt za poenotenje grafičnih simbolov. Kakor obstojajo že mednarodno priznani prometni znaki, naj bi omenjeni blejski kongres s skupnim natečajem čez 600 oblikovalskih šol določil še druge informacijske simbole, ki naj bi dajali tuju v posameznih delcih natančnejše informacije, ne da bi mu bilo treba še posebej razlagati njihov pomen.

Umrli so. V Ljubljani: Janko Končar, biv. trgovec, Franc Štibelj, upok., Zdravko Prevec, Milka Šinkovec, ing. Matija Absec, upok. direktor obrata Pšata-Agrokombinata Emona, Ana Dietz roj. Mally in Franc Gruden v Škofljici, Marija Praunseis roj. Boštjančič v Trbovljah, Alojzija Domažnjak roj. Črtalič v Celju, Janko Bogatec, up. na Vrhniki, Marija Mejak v Brežicah, Ignacij Turk na Vrhniki, Zora Meršol v Novem mestu, Franja Kolenc v Gorhnjem Gradu, Franc Pipan, direktor podjetja Prevozništvo v Celju in Karolina Novak roj. Wiedenik v Karlovcu.

SLOVENCIV ARGENTINI

BUENOS AIRES

Na svetoletnem romanju Slovencev v Lujanu v nedeljo, 8. maja: Ob 10 dopoldne v Marijini baziliki maša č. g. msgr. Oreharja za Slovence v Argentini, med mašo skupno sv. obhajilo in ljudsko petje.

Ob 14 začetek popold. pobožnosti. Petje, pridiga g. rektorja dr. Gnidovca, procesija, pete litanije Matere božje in blagoslov z Najsvetejšim.

Osebnosti

Družinska sreča. V družini Boga Urbančiča in njegove žene ge. Mance roj. Skvarča v San Justu se je rodil sinček. Otroka je krstil v Slovenski kapeli g. direktor msgr. Orehar na ime Jurij-Marko, za botra sta pa bila Vinko Urbančič in ga. Zinka Jelenc. Srečni družini naše čestitke.

Duhovniška sprememba. V soboto, 30. aprila je odšel na novo službeno mesto v Toronto slovenski lazarist iz slovenske vikarije v Slovenski vasi g. Ivan Jan CM. Na njegovem novem mestu mu želimo veliko uspehov.

Ivan Cankar: Za narodov blagor

Morda nismo še nobene slovenske gledališke prireditve tukaj pričakovali s tolikšno radovednostjo kot to Cankarjevo komedijo. Kolikor smo uprizoritve poznali še doma, smo imeli v spominu, da je niso uprizarjali kot pravo komedijo in je gledavec Cankarjev humor bolj slutil nekje spodaj, kot ga gledal na odru. Drugače je bil postavim žurnalističska v razdobju po Cankarjevi smrti personifikacija avtorja, kot je bil to navadno tudi Maks v Kralju na Betajnovi ali Jerman v Hlapcih, prvaka sta bila z okolice vred nekoliko karikirana, poglaviti poudarek je bil pa na Cankarjevi zvočnosti jezika.

Novejši Cankarolog doma seveda iščejo povsod napovedi nekega socializma in lahko rečemo, da so Slođnjaki, Merharji, Jože Mahnič in drugi poleg tistega socializma poudarili tudi marksizem zgodovinskega in literarnega. Tako piše omenjeni Mahnič, da je bil zunanji povod za spor med dr. Grozdom in dr. Grudnom tedanje nesoglasje med dr. Šušteršičem na eni ter dr. Gregoričem in Koblarjem na drugi strani, poleg tega je imel pisatelj v mislih tudi trenja med dr. Tavčarjem in Ivanom Hribarjem. Njuni politični krogi so videli v komediji osebne napade na Tavčarja (Grozd), Hribarja (Gruden), Govekara (Siratka), Terezino dr. Jenkovo (Mrmoljevka) in tako dalje. Kot literarna značilnost Narodovega blagra je medel

spomin na Gogoljevega Revizorja in Ibsenove Stebre družbe: kot pri njima razkrinkavanje lažnih veličin v meščanski družbi. Zlasti misel na trenja med Tavčarjem in Hribarjem je že doma preprečevala, da bi bila ta l. 1900 napisana in l. 1901 v knjigi izšla komedija kaj kmalu uprizorjena in tako je bila nejna krstna predstava šele l. 1905 v Pragi in šele naslednje leto jo je slovensko pokleno gledališče — šele po Govekarjevi odstranitvi z upravniške funkcije pri gledališču — moglo prikazati tudi Slovincem, ki so komedijo z navdušenjem z odra sprejeli. Reči pa smemo, da domače predstave razen ščuke niso nikoli prikazovale igravcev tako, da bi mogli sklepati po njih zunanosti na konkretne osebe.

Radovednost je bila tukaj tem večja, ker je komedijo režiral priznani g. Borštnik, ki navadno zbere na oder igravce s katerekoli šole, le da imajo dovolj podlage in jim pusti mnogo osebne igranja, da je le združljivo z režiserjevo zamisljivo igranje. Zbral je tako to pot devetnajst igravcev, katerih vsak je ustvaril individualno kreacijo, ne da bi v svoji vlogi posnemal konkretni model. Pri tem ansamblu je bil slovenski jezik vseskozi vzoren, le akustični efekti govornice niso še na odru Slovenske hiše do posameznosti ugotovljeni. Če ostale osebne nevidne pomagaje režije od šepetavke do asistenta režije

MORON — CASTELAR

Ustanovni občni zbor Društva Slovenska pristava

Bil je v nedeljo 1. maja. Kljub slabemu vremenu se je v popoldanskih urah zbralo na slovenski pristavi v Castelarju kar lepo število rojakov iz okolice Slovenske pristave. Predsednik pripravljalnega odbora za ustanovitev društva Franc Pernisek je po uvodnih pozdravnih besedah razložil pomen in naloge društva Slovenska pristava, ki naj bodo zlasti skrb za vzdrževanje in napredek pristave, gojitev kulturnega življenja in udejstvovanja ter družabnosti, obenem pa neprestano posvečanje skrbi mladini, ki se zbira na pristavi. Prebral je pravila novega društva ter pojasnjeval posamezna določila. Udeleženci ustanovnega občnega zbora so jih soglasno sprejeli, s tem pa tudi ustanovili novo društvo.

Pri volitvah je bil izvoljen naslednji odbor: Predsednik France Pernisek, podpredsednik Mirko Kopač, tajnik Nande Češarek, gospodar Leopold Golob, blagajnik Kočar Albin, kulturni referent Medic Franc, mladinski referent Petek Alojzij, referentka za naraščaj ga. Batagelj Marjana. Odborniki: Boh Alojzij, Gričar Franc, Kinkelj Rajmund, Klemenčič Ivan, Kopač Ivan, Kokalj Janez, Kurnik Rok, Rant France, Zure France in g. Lamovšek Matija, krajevni slov. dušni pastir. V nadzorni odbor sta bila izvoljena Kralj Janez in Oman Mirko.

G. Pernisek se je v imenu izvoljenega odbora zahvalil za izvolitev ter navajal, da je odbor sestavljen tako, da so v njem zastopani vsi slovenski okoliši. V njem so prav tako tisti, ki so na prištavi že doslej skrbeli za njeno ohranitev in napredek.

Pri slučajnostih je bila določena pristopnina za osebo na 2.000 pesov. Ta znesek je možno plačevati v obrokih.

Po navedbi najnujnejših del, ki jih bo treba opraviti na pristavi, da bo postala prijetno zbirališče rojakov ter bo lahko čim bolj služila svojemu namenu, je predsednik društva Slovenska pristava France Pernisek zaključil ustanovni občni zbor.

Na zadnjem občnem zboru Slovenske deklishe organizacije v Moronu je bil za sedanje poslovno leto izvoljen naslednji odbor: predsednica Marjana Tominc, tajnica Meta Gaser, blagajničarka Marjana Pregelj, športni referentki Gabriela Pregelj in Marija Babnik, kulturna referentka Anica Medic, gospodarica Marija Kopač, delegatinja za zvezi odbor Helena Pleško, Volivke Anica Tominc, Kristina Golob, Anica Medic in Marija Kopač.

RAMOS MEJIA

Sloškov šolski tečaj v Ramos Mejii je imel 16. aprila začetek šolskega pouka in to že v novih prostorih. Kljub zelo slabemu vremenu se je zbralo okrog 70 otrok pod vodstvom nove voditeljice ge. Vere Holosan. Na istem mestu je bil tudi 23. aprila prvi rodi-

teljski sestanek, ki ga je vodil predsednik g. Franček Breznikar. Povedal je da je gdč. Anica Šemrov iz zdravstvenih razlogov odstopila in ne more poučevati več. Njeno mesto je prevzela ga. Vera Holosan; kot nova šolska moč je prišla še gdč. Cilka Cestnik. V imenu staršev se je zahvalil gdč. A. Šemrov za njeno ogromno in nesebično delo pri vzgoji šolskih otrok. Nič manj kot celih 17 let je bila duša mladinskega gibanja v Slomškovem domu. Več sto otrok je prve nauke v pisanju in čitanju slovenskega jezika dobilo pri gdč. A. Šemrov. Koliko potov, koliko žrtvovanih ur, dostikrat brez kosila naravnost od dela je prihitela v šolo. Marsikatero grenko besedo ji je bilo treba požreti, marsikatero neprijetnost premagati, a ona se samo delala in delala vse za mladino.

Kot izraz iskrene zahvale je prejela skromno darilo in diplomu s podpisimi vseh staršev. Pravični Bog naj ji bo boljši plačnik kot pa mi.

Nato je imela ga. V. Holosan referat „O pomenu šole“.

Vsi se moramo zavedati, če mladina ne bo prihajala v Dom, so ti novi zidovi nepomembni, vse delo in trud zaman! Da pa bo mladina res prihajala v dom, zavisi od staršev. Starši doma in šola morata začeti s pravilno usmerjeno vzgojo. Slovenska šola bo začeto delo nadaljevala, poglobila in utrdila. Zato je dolžnost staršev, da pošiljajo svoje otroke v slovensko šolo, da z njo sodelujejo in jo podpirajo — ne toliko materialno, ampak idejno! Le tako bo slovenska narodna šola čim boljša, popolnejša, da bodo otroci že napol fantje in dekleta, čim več odnesli iz šolskih klopi. Da bodo znali tudi med tujim svetom v našem narodnem jeziku čitati in pisati. Namen slovenske šole je, da vcepimo otroku narodnega duha in pravo vero, t. j. pravilno gledanje na Boga, njegove nauke in zapovedi.

Poskrbeti morata dom in šola, da mladina preide iz šole v naše organizacije, v našo narodno skupnost. Le tako bo moralno zdrava, idejno močna in versko trdna!

Dom, šola, cerkev, organizacije — vse to mora biti trdno povezano med seboj in imeti mora en cilj, da ostanejo vsi narodno močno zakoreninjeni, pošteni in zvesti člani naše slovenske skupnosti, zvesti Bogu! — Le v slogi je moč in v križu zmaga!

V zvezi z referatom je bilo od strani staršev podanih več nasvetov tako glede pouka kakor discipline v šoli.

Poročala je še gdč. Sušnikova o mladinski knjižnici, ki zaenkrat premore le 40 knjig.

Za zaključek so sledile še volitve v šolski odbor. Izvoljeni so bili ga. Jelčnikova, Potočarjeva ter gg. Brula Janez, Drenšek, Kastelic, Novak, Škerl in Breznikar.

Iz vseh poročil je bil razviden napredek, zanimanje. Vse delo le v korist mladini, ki je naše upanje in naša bodočnost.

Vsak teden ena

SLOVENSKI SMO FANTJE

PRI ZILI DOMA

Slovenski smo fantje pri Zili doma, slovenskega duha, slovensk'ga srca.

Pod Dobračem pojejo, da glas odleti, po Ziljski dolini me glava boli.

Vsak naj propade, kdor rod svoj taji, še zemlja ne pije njegove krvi.

Vseslovensko romanje

Letošnje bo 8. maja. Devetnajsto, odkar je Argentina sprejela slovenske demokratske izseljence po drugi svetovni vojni. Slovenski rojaki se ga bodo udeležili v enako velikem obsegu kot v prejšnjih letih. Saj je to romanje med tistimi vsakoletnimi vseslovenskimi prireditvami, ki zberejo največje število rojakov.

Slovinci se bodo znova zbrali ob Marijinem prestolu v lujanski baziliki, ki je dala zatočišče tudi milostni podobi naše brezjanske Marije. Izpričali in potrdili ji bodo svojo zvestobo, obenem jo pa tudi prosili, „da bi se vse družine narodov — tudi slovenski — v miru in složnosti srečno združili v eno božje ljudstvo — v slavo presvete Trojice“. Zaupali ji bodo tudi svoje težave. Predvsem jo bodo pa prosili, naj bi prevzela v svoje varstvo zlasti slovensko mladino v izseljenstvu in v domovini.

Z udeležbo na romanju bodo Slovenci znova na viden način izpričali, da hočejo ostati zvesti tradicijam svojih prednikov, t. j. ostati narodno in versko zavedni Slovenci.

Selitev

Hrvatske revije

G. Vinko Nikolič, hrvatski pesnik in urednik hrvatske literarne in kulturne revije „Hrvatska revija“, ki izhaja v Argentini že 15 let, je svojim naročnikom in prijateljem poslal pismo. V njem jih obvešča, da je bil pet mesecev na potovanju po ZDA, Kanadi in zahodnih evropskih državah. Namen potovanja je bil spričo težav, ki so v Argentini, zlasti glede razpošiljanja knjig preučiti možnost preselitve revije v državo, v kateri bi mogla izhajati z manjšimi težavami. Iz pisma izvemo, da je g. Nikolič ugotovil, da bi mogel to nalogo najbolj uspešno vršiti v Evropi. Zato je sklenil revijo prenesti tja. V Argentini bo ostalo njeno glavno zastopstvo, ki ga bo vodil g. Milan Rakovac.

G. Nikolič v poslovnem pismu svoje naročnike in prijatelje naproša, naj bi ostali zvesti Hrvatski reviji še na prej.

Svobodna Slovenija želi g. Nikoliču in Hrvatski reviji tudi na novem mestu vsestranski uspeh.

NAROČAJTE IN ŠIRITE

SVOBODNO SLOVENIJO

POBAVNAJTE NAROČNINO!

tukaj le vse skupaj pohvalim, moram pa posebno omeniti scenografijo g. Bukovca. Vsako izmed štirih dejanj se dogaja v posebni sceni, ki so imele vse neko secesionistično barvo in obliko, ki sta bili zelo primerni in so bile scene z enotnimi kulisami lahko prestavljive, da tudi odmori niso bili predolgi in hrupni. Ustvaril je tako scenograf s pomočjo svoje pomagavke štiri povsem dobre, celo odlične scene. Režiji moramo tudi pripisati uslugo za približno zgodovinsko ustrezne zlasti ženske obleke iz časa nastanka komedije, ki so bile pri moških nekoliko manj „zgodovinske“, kar so nadomestile razne pentlje in maske, katerih avtor je v programu označen na kratko kot slovensko gledališče.

Vsekakor je bila družba igravcev zelo pestra. Do podrobnosti je bila njihova soigra izdelana in prvem dejanju, v nadaljnjih dejanjih morda malo manj, kar pa ni krivda režiserja, ampak avtorjeva, ki je sicer ustvaril z Narodnim blagrom zelo in dognano odrsko umetnino, ki se pa vendar proti koncu nekekoliko utrjuje. Če se ustavimo pri posameznih igravcih, naj najprej omenimo dame, tako igro Helene dr. Grudnove, ki jo je igrala ga. Marija Kutnar Jelčnikova. Lahko rečemo, da je gospa briljirala v vsakem pogledu in da so na složno smatrali to kreacijo za njeno najboljšo vlogo. — Dr. Grozdova nečakinja Matilda, gdč. Bavdekova, je svojo naviko prav tako prav dobro odigrala.

— Mrmoljevka ge. Marjane Marn je vlogo navdušene narodnjakinje sijajno podala, dasi je komedijsko pretiravala, kar je popolnoma v skladu z besedilom. — Nekaj skoraj novega je bila za nas ga. Franciška Reja kot Grudnova hišna, ki je nadkrilila vsako pričakovanje. — Katarino dr. Grozdovo je igrala z vso svojo igralsko inteligenco ga. Radojea Šušteršičeva. — V vsem je bila na mestu gdč. Marija Mehle kot služkinja pri Grozdovih. — Za omenjenimi ženskimi vlogami gospodje niso zaostajali. Pl. Gornik g. Mihe Gaserja je podal flegmatično galantnega gospoda z vso uvidenostjo in eleganco. — Če je poleg Helene dr. Grudnove na moški strani dr. Grozd nekakšna glavna vloga, potem jo je g. Stanko Jerebič rešil z vso zmogljivostjo svojega igravnega ognja. — Dr. Gruden g. Cirila Markeža je svojim dosedanjim odličnim kreacijam dodal novo umetnino visoke kvalitete. Omenim naj le, da ima ime Gruden brez dvoma spomin na Cankarjevega vrhnjškega sorojaka Ivana Grudna, ki se ga je pisatelj konkretno spomnil v Alešu iz Razora. — Mrmolja g. Izidorja Kastrevca je v celoti popolnoma ugajal, prav tako njegov kolega Klander g. Jožeta Černaka. Ščuka v igri režiserja g. Maksa Borštnika je v liku hvalevredno izpadel iz prakse med obema vojskama in je bil mnogo bolj osebna kreacija igravca, ki po sposobnostih za režiserjem ne zaostaja in je tedaj bistveno pripomogel k velikemu uspehu komedi-

je. Literat Siratka g. Tineta Debeljaka ml. je sijajno podal vlogo, ki se zna vsemu in vsakomur prilagoditi. Jurist Fran Kadivec g. Jožeta Zaklja pričanja vrsto moških, ki so obsojeni na komedijsko pretiravanje, kar je sicer deloma nekater gledavce nekoliko razočaralo, a je bil veren igravski sodrug takšnih likov kot Mrmoljevka in Grudnova hišna ter nepozabnega Kremzarja g. Lojzeta Režlja in poeta g. Janeza Zorca. Povsem na mestu je bil tudi sluga g. Ivana Rodeta. Le da se držim vsaj pri moških vrstnega reda iz programa. Naj na koncu omenimo še značilna lika občinskih svetnikov gg. Jožeta Vombegarja in Cirila Jana, med katerima je bil posebno prvomenovani sijajna figura. Takšni liki kot sta jih ustvarila g. Reja in Vombegar, nam dajo misliti, da tudi zrelejši in zreli ljudje dajejo precej nad šestdeset let stari slovenski literarni umetnini vso še danes veljavno sodobnost.

Lahko rečem, da je bila izbira dela, sijajna režija g. Borštnika, scena in vsi za odrom storjeni in vodeni posli in zasedba vseh, pa res prav vseh vlog velik kulturni dogodek; da so bili mnogi posamezni prizori nepozabljivi, česar v tem poročilu nismo utegnili posebej poudarjati; da je bila komedija Za narodov blagor v veliko čast slovenskemu gledališču in vsej naši izseljenski skupnosti.

Marijan Marolt

SLOVENC I P O S V E T U

ZDRUŽENE DRŽAVE AMERIKE

V Baragovem domu v Clevelandu je na Belo nadeljo povabilo Društvo slovenskih protikomunističnih borcev na predavanju predsednika NO za Slovenijo g. dr. Miho Kreka. Za predavanje je bilo močno zanimanja. G. dr. Krek je uvodne besede posvetil spominu dr. Antona Korošca za 25 letnico njegove smrti. Dejal je, da se je s Koroščev smrtjo začel spletati trnje venec ne sreč slovenskega naroda. V nadaljnjih izvajanjih je predavatelj prikazal kratko politiko srbskih političnih strank odnosi njihovih voditeljev, zatem politiko pok. predsednika HSS dr. Vladka Mačka, kakor tudi politiko Slovencev. Pojasnil je tudi delo vlade narodnega sporazuma pod predsedstvom Dragiše Cvetkovića, v kateri je bil od Slovencev poleg rajnega predsednika SLS dr. Franca Kulovca tudi dr. Miha Krek. Končno se je ustavil pri dunajskem paktu med Hitlerjevo Nemčijo in Jugoslavijo ter zaključil prikaz dogodkov

dla Sovjetska zveza z 10 točkami, Sovjetska zveza je izgubila le proti Brazilu s 58:60 in proti ZDA, slede Bolgarija in Brazil z 9 točkami, Španija je dobila le s Čilom in osvojila 7 točk. Čile pa je ostal brez zmage s 6 točkami na zadnjem mestu.

Korač je bil s 123 koši najboljši strelec na prvenstvu, 116 košev je naredil Thompson (Čile) in 114 Španec Luyk. Mali Bassin je bil med najboljšimi igralci, odlikovali so se tudi Carrier in Sergeant (ZDA), Rodríguez (Šp.), Vlamir (Brazil), Kulhov in Paulauskas (SZ).

Španija je v izločilnih tekmah za Davisov pokal premagala teniško ekipo Jugoslavije s 4:1. Poleg Španije so se v drugo kolo uvrstile še Francija, Anglija, Izrael, ČSSR, Poljska, Holandija, Egipt, Zah. Nemčija in Madžarska.

V Gorici so pokrajinske oblasti razdelile nagrade športnim društvom, ki so se lani najbolj odlikovali v raznih športih. Tako je slovensko goriško društvo Olympia, ki ga vodi prof. dr. Martin Kranner, prejelo bronasto medaljo in bilo uvrščeno na 5. mesto za delovanje v lahki atletiki in odbojki.

Po ameriških državah prireja zno-va koncerte Slovenski oktet iz Ljubljane. V tednu med 17. in 24. aprilom so bili slovenski pevci v Pittsburghu in okolici, v nedeljo, 24. aprila, pa v Clevelandu. Na programu imajo koncerte še v raznih mestih do konca maja. S člani Slovenskega okteta je tudi njihov umetniški vodja dr. Valens Vodušek ter njihov manager Bogdan Pogačnik.

Društvo Kres v Clevelandu, ki goji slovensko folkloro, ter nas z njo predstavlja tudi pred ameriško javnostjo, je za 23. aprila pripravilo nov spored slovenskih ljudskih plesov v Slovenskem narodnem domu na St. Clairju.

GORISKA IN PRIMORSKA

Občni zbor Zveze slovenske katoliške prosvete

V Gorici je bil 14. marca občni zbor Zveze SKPD; zbor je bil v mali dvorani Katoliškega doma, udeležili pa so se ga zastopniki vseh društev, ki so vključeni v zvezo: SKPD Mirko Filej iz Gorice, SKPD Števerjan, „Jože Abram“ iz Pevme, Podgora in Štandrež.

Navzoče je najprej pozdravil predsednik Zveze dr. Kazimir Humar, ki je poudaril pomen Zveze pri povezovanju posameznih društev na Goriškem. Obenem je tudi izrazil željo Zveze SKPD, da bi pristopile v Zvezo vse skupine in organizacije, ki jih veže katoliški svetovni nazor, predvsem razni pevski zbori.

Po uvodnem poročilu predsednika so poročali o delu v preteklem letu še tajnik in ostali odborniki. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za predsednika dr. Kazimir Humar.

Po želji pokojnega papeža Janeza XXIII. grade na Vojni pri Trstu cerkev, ki bo 22. maja posvečena Mariji kraljici sveta. V novi cerkvi pa bo tudi oltar posvečen svetima bratoma Cirilu in Metodu, za katerega so slovenski verniki že zbrali skoro milijon lir. Načrt za oltar je naredil akademski slikar Tone Kralj, ki je že izbral tudi domači kamen in barvne ploščice za mozaik, ki ga bo sestavil. Oltar bo umetnik izdelal že do posvetitve te nove cerkve.

Člani Števerjanskega Slov. kot. prosvetnega društva so obiskali aprila Koroško in poleg tega nastopili v Vogrečah in Žitari ves s Finžgarjevim „Divjim lovcem“, nastopili pa so tudi pevci in godbeni ansambl. Korošci pa so Števerjancem vrnil obisk že 1. maja, ko so Števerjanci pripravili veliko prvomajsko slavo.

SAN JUSTO

Občni zbor „Našega doma“. V prostorih „Našega doma“ je bil v nedeljo, 24. aprila 1966, 9 redni občni zbor zadruge „Naš dom“. Po običajnih poročilih upravnega odbora so bile volitve za tri mesta v glavnem odboru in pet v širšem odboru. Na prvi seji se je sestavil novi glavni odbor zadruge „Naš dom“, ki ga sestavljajo: predsednik Peter Čarman, podpredsednik Janez Janežič, tajnik Pavle Malovrh, tajnikov namestnik Silvo Lipušček, blagajnik Martin Radoš, njegov namestnik Franc Zupanc in gospodar Tone Tomaževič.

Naslednje nedelje je bil izvoljen iz članov prejšnjih odborov Našega doma poseben upravni odbor, ki si je nadel za nalogo dovršitev dvorane.

PO ŠPORTNEM SVETU

Jugoslavija svetovni prvak v košarkarski ekipi. V soboto je jugoslovanska košarkarska ekipa, v kateri igrajo Slovenci Daneu, Bassin in Potočnik, osvojila naslov prvaka izrednega svetovnega prvenstva, ki je bilo v Čilu. Redkokdaj je naslov prvaka neznan prav do zadnje tekme. To pot je naslov poleg lastnih zmag, priborilo Jugoslaviji moštvo ZDA, ki je premagalo v zadnji tekmi Sovjetsko zvezo s 75:73. Že iz rezultata je razvidno, da je bila tekma med dvema enakovrednima nasprotnikoma. Toda po prvem naskoku sovjetske ekipe je le malokdo upal na ameriško zmago. Vendar je uspelo moštvo ZDA zmanjšati razliko in celo zmagati s premišljenimi taktičnimi potezami in spremembami v moštvo. Tako Jugoslavija kot ZDA sta dosegli 11 točk, toda prvo mesto pripade Jugoslaviji, ker je premagala ekipo ZDA s 69:59. Tretje mesto je zase-

NAŠI

MLADINI

Urejuje: MARTIN MIZERIT

Leto III.

Štev. 3

KAKI ROMAS?

„Mama, bomo šli?“ sta se pred kakim mesecem že pozanimala Tinko in Lojzek.

„Ce bosta pridna!“ je mama kratko odgovorila.

No, saj Tinko in Lojzek nista ravno poredna — Bog ne daj! A odkar sta imela z mamo tisti kratki razgovor, sta postala skoraj prava angelčka. Mama ubogata na prvo besedo, očku pa kar iz oči bereta njegove želje in jih seveda tudi vedno izpolnita.

Manjkalo je samo še nekaj dni do romanja in fantiča sta poizvedovala pri mami: bo ali ne bo?

No, mama ju je potolažila, da najbrže bo. Da pa morata prej vprašati še očka.

Tudi očka je bil zadovoljen s fantičema. Zato je odločil, da bosta tudi onadva romala na božjo pot. Ampak dostavil je še: „Le škoda, da nista vedno tako pridna, kakor sta bila minul mesec!“

Tinko je previdno molčal, Lojzek je pa zivil: „Ko pa ne romamo vsak mesec!“

„Kako? Da ne romamo vsak mesec? Ne samo vsak mesec: vsak dan in vsako uro romamo, dragi moj! Saj je vse naše življenje eno samo romanje!“ je povedal očka.

Začuden sta fantiča poslušala očkovo razlago. Da kar naprej in naprej romamo — ne, tega nista razumela. Pa jima je očka pomagal:

„Da, da, draga moja! Romarji smo! Romamo pa na najlepšo božjo pot — v nebesa. Vse življenje se moramo truditi, pa bomo to božjo pot po smrti tudi dosegli. Kajpak, Marijo moramo prositi pomoči. Ona, ki je naša nebeška Mančca, nam pri tem našem romanju ned vse rada pomaga.“

In ti, dragi otrok moj: kako romaš ti v nebesa? Prosiš Marijo pomoči? Veš brez Nje ne boš priromal v nebesa!

Karel Širok (po narodni)

POJDIMO SPAT

Pojdimo spat, lepe sanje sanjat o božjem kraju, o svetem raju.

Mati Marija po raju hodi, milega Jezuščka za ročico vodi. Pred njima angelčki pojo, za njima rožice cveto, nad njima pički žurgole tako lepo, tako sladko, da nam presunejo srce.

Fran Milčinski:

Butalski policaj in Cefizelj

Bolj na ono stran leži vas, ki se ji pravi Butale. Butalci so gadjje: tisto leto, ko sta bili dva za en par, so se Butalci skregali s pametjo, pa so zmagali Butalci in ne pamet: takšni so.

V Butalah so imeli občinskega hlapca. Ob delavnikih je pasel govedo in lenobo, ob nedeljah in praznikih pa si je na glavo poveznil kapo. Ta kapa je bila rdeče obšita. V roke je vzel helebardo ali sulico in je bil policaj, strah vseh tolovajev.

O tem policaju je slišal tudi grozanski razbojnik Cefizelj. Pravilo so, da je zadušil za sedem ljudi in tri ženske. Pa je zasrbelo Cefizlja, da si gre ogle-

OBVESTILA

Slovensko kat. akademsko starešinstvo obvešča svoje člane, da bo imelo svoj prvi redni setanek v tem letu 6. maja ob 19.30 v Slovenski hiši. Člani toplo vabljeni. — Odbor

Skupni sestanek SDO in SFZ iz Ramos Mejije bo v soboto, 7. maja ob 20 v Slomškovem domu.

DSPB Buenos Aires prosi vse borce, da se pri procesiji v Lujanu 8. maja popoldne uvrste za zastavo društva.

Seja športnih referentov in referentov bo v sredo 11. maja ob 19.30 v Slovenski hiši.

Srednješolski tečaj bo v soboto, 14. maja ob 15.30—19.10 v Slov. hiši.

Roditeljski sestanek šolskega tečaja dr. Franceta Prešerna na slovenski Pristavi v Moronu bo dne 15. maja ob pol 4 popoldne. Na sporedu zanimivo predavanje.

V nedeljo, 15. maja bo v Slomškovem domu družabna prireditev, na kateri bodo na razpolago domače KOLIJNE. Dohodki prireditve so v pomoč gradnji novega doma. Vabljeni!

V Slomškovem domu je ob sobotah zvečer, ob nedeljah in zvečer na razpolago domača hrana. Prijave: 658-2866

Letotaji socialni dan bo v nedeljo, 24. julija v Slovenski hiši.

SKAD: šudijski dan z občnim zborom bo v nedeljo, 22. maja, v Skofovem zavodu v Adrogué, Rivadavia 234. Pričetek ob 10 s skupno sv. mašo.

Slovenski dom v Carapachayu obhaja 22. maja 6. obletnico ustanovitve doma.

Slovensko planinsko društvo vabi vse člane in prijatelje na predavanje o letošnji slovensko-argentinski odpravi na Kontinentalni led, ki bo v Slovenski hiši dne 25. maja ob 18. — Predavanje bo posvečeno spominu naših izginulih planincev Tomaža Kralja in Boža Vidova.

DSPB Buenos Aires sporoča, da bo ob letošnji spominski proslavi 5. junija slovesno izročila spomenik padlim 1941—1945 v varstvo uprave Slovenske hiše.

Dr. FRANC KNAVS

ODVETNIK

Lavalle 1290, p. 12, of. 2, Capital

T. E. 35-2271

Uradne ure 17—20

Na telefonu tudi dopoldne

Slovenski dom Carapachay

proslavi

v nedeljo, 22. maja 1966

6. OBLETNICO USTANOVITVE DOMA

Spored:

- 11.— dviganje zastav
- 11.30 sv. maša v domu
- 12.30 kosilo
- 13.30 nagradno tekmovanje v balinanju

15.— kulturni del nastopa s sodelovanjem vseh delujočih odsekov v domu

17.— družabni del s plesom

o sodelovanju orkestra

Prireditev ob vsakem vremenu

Rojaki prav prisrčno vabljeni!

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare

Redactor: José Kroselj

Redacción y Administración:

Ramón Falcón 4158, Buenos Aires

T. E. 69.9503

Argentina

CORREO ARGENTINO Central B

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 817.086

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1966: za Argentino \$ 1.400.—. Pri pošiljanju po pošti doplačilo \$ 100.—. Za ZDA in Kanado: 12 dolarjev za pošiljanje z letalsko pošto, in 8 dolarjev za pošiljanje z navadno pošto.

Talleres Gráficos Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Bs. Aires. T. E. 33-7213

JAVNI NOTAR

Francisco Raúl Casante

Escribano Público

Pta. baja, ofic. 2

Cangallo 1642 Buenos Aires

T. E. 35-8827

SLOMŠKOV DOM

vabi vse rojake na

DRUŽABNO PRIREDITEV

V NEDELJO, 15. MAJA OB 12

- Šaljivi prizori
- bogat srečolov
- domače kolone

SVOJE PRIHRANKE LAHKO MIRNO ZAUPATE

S H C.
L R C.
O A S.
V N L O.
E N I G.
K I C I.
I A D.

Vam bodo vedno na razpolago in dobro obrestovani. Za zaupno informacijo se oglasite v naši pisarni

BME. MITRE 97, RAMOS MEJIA

ob sobotah od 16—20

ob torkih od 18—20

dat policaja. Šel je v Butale in se postavil policaju tik pod nos.

Policaj je rekel: „Hop, Cefizelj, te že imam! Marš v luknjo! Imamo krojača, ki se mu pravi rabelj! Ta ti bo vzel mero okrog vratu.“

Cefizelj ni rekel ne bev ne mev in je šel s policajem. Pa prideta mimo peka.

„Oh“, je vzdihnil Cefizelj, „dokler še lahko požiram, en sam koruzni hlebček bi rad snedel. Tako dobrih, pravijo, ne peko nikjer kakor v Butalah.“

„Nu!“ je pritrtil policaj. „Pri nas imamo masten gnoj, naša moka iz naše koruze je kakor zabeljena!“

Ker je bil pek za občinskega moža, mu policaj ni maral odjesti dobička.

Pustil je Cefizlja v pekarijo in se je s helebardo ali sulico postavil pred vrata, da ga počaka. Čaka in čaka, pa ga ni bilo Cefizlja. Odšel je pri zadnjih vratih in se niti ni poslovil. Policaj hud — tako je bil hud, da je kar pljunil.

Ali Cefizlja ni bilo in ga ni bilo in ni vse nič pomagalo.

Poteče teden, potečeta dva, pride tretja nedelja. Pa je Cefizlja spet zasrbelo, da gre v Butale. In je šel in se nastavljal policaju pod nos.

„Hop“, je rekel policaj, „ali te imam! Zdaj mi več ne uideš!“ in ga je prijel za rokav.

Cefizelj je prosil odpustanja: „Tujec sem“, je rekel, „deželan, pa sem zadnjič pot zgrešil od peka, da vas nisem našel. Ali mi je bilo malo hudo!“

— In je šel s policajem kakor jagnje za materjo.

(Konec prihodnjic)

PISAN DROBIZ

Besedna uganka

Štiri črke so v besedi, ki pomenja nam žival. Če izbirčen nisi v jedi, tudi z njo boš praznoval.

Črko prvo zdaj zameni, stvar pomenja kar na mah. Starši jo pri deci leni večkrat rabijo za strah.

Čarobni kvadrat

1.	2.	3.	4.
1.	A	A	A
2.	B	B	B
3.	I	O	O
4.	R	R	R

Iz črk v kvadratu sestavi besede, ki se herejo vodoravno in navpično enako. Besede pomenijo: 1. reka na Gorenjskem; 2.goraka na Koroškem, 3. vodna žival, 4. prebivalec Arabije.

Rešitev ugank v prihodnji številki.

Naši pregovori — Vino

V vinu je resnica, v vinu utone mnoga mušica, tudi človek — stara resnica. Kjer je vino, kjer je krača, najdeš hitro pomagata.

Rešene uganke iz 8. številke: Besedna uganka: šivanka — Ivanka — Anka. — Vprašanje iz prirodoznanja: Nikjer.